

PŘEHLED SZBP

Evropská unie a politika rozšíření

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Dokumenty SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Přehled SZBP č. 04/2016

1. – 30. duben 2016

autor: Martin Kuta, Pavel Kudrna

Obsah:

<i>EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ</i>	4
NOVÉ KOLO PROTESTŮ V MAKEDONII	4
PARLAMENTNÍ VOLBY V SRBSKU	5
<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU</i>	7
VLÁDA NÁRODNÍ SHODY V LIBYI, ZVAŽOVANÁ MISE SBOP	7
ZAHÁJENÍ KONZULTACÍ O POSILOVÁNÍ KAPACIT A PODPOŘE V BEZPEČNOSTI A ROZVOJI (CBSD)	9
K VÝVOJI V NÁHORNÍM KARABACHU	9
ESVČ KE JMENOVÁNÍ NOVÉ UKRAJINSKÉ VLÁDY	10
OFICIÁLNÍ NÁVŠTĚVA JIHOVÝCHODNÍ ASIE, JEDNÁNÍ S ASEAN	12
NÁVŠTĚVA DELEGACE EU V ÍRÁNU	13
K MÍROVÝM ROZHOVORŮM V JEMENU	14
K SYRSKÝM MÍROVÝM ROZHOVORŮM	15
RADA PŘIDRUŽENÍ EU-TUNISKO	16
POKROK V NAVAZOVÁNÍ NÁVRATOVÝCH DOHOD – BANGLADÉŠ, GHANA	17
Sdělení Komise o vysídlených osobách.....	18
K VÝVOJI V MOZAMBIKU	19
VÝSLEDKY JEDNÁNÍ RADY (SBOP)	20
<i>DOKUMENTY SZBP EU</i>	22

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: Přehled SZBP
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ řady: online URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Autoři: Kuta, M., Kudrna, P.	První vydání řady: leden 2005
Číslo: Přehled SZBP č. 04/2016	Frekvence vydání řady: měsíčně
Datum: 1. – 30. 4. 2016	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
Klíčová slova: JCPOA, SZBP/SBOP, ENP	Jazyk: CZ Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
--	---	--	---	--	---

Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	---	--	---	---

OBSAH

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ _____	4
NOVÉ KOLO PROTESTŮ V MAKEDONII _____	4
PARLAMENTNÍ VOLBY V SRBSKU _____	5
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU _____	7
VLÁDA NÁRODNÍ SHODY V LIBYI, ZVAŽOVANÁ MISE SBOP _____	7
ZAHÁJENÍ KONZULTACÍ O POSILOVÁNÍ KAPACIT A PODPOŘE V BEZPEČNOSTI A ROZVOJI (CBSD) _____	9
K VÝVOJI V NÁHORNÍM KARABACHU _____	9
ESVČ KE JMENOVÁNÍ NOVÉ UKRAJINSKÉ VLÁDY _____	10
OFICIÁLNÍ NÁVŠTĚVA JIHOVÝCHODNÍ ASIE, JEDNÁNÍ S ASEAN _____	12
NÁVŠTĚVA DELEGACE EU V ÍRÁNU _____	13
K MÍROVÝM ROZHOVORŮM V JEMENU _____	14
K SYRSKÝM MÍROVÝM ROZHOVORŮM _____	15
RADA PŘIDRUŽENÍ EU-TUNISKO _____	16
POKROK V NAVAZOVÁNÍ NÁVRATOVÝCH DOHOD – BANGLADÉŠ, GHANA _____	17
K VÝVOJI V MOZAMBIKU _____	19
VÝSLEDKY JEDNÁNÍ RADY (SBOP) _____	20
DOKUMENTY SZBP EU _____	22

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

NOVÉ KOLO PROTESTŮ V MAKEDONII

Popis problematiky

V loňském roce propukla v zemi politická krize, jejímž řešením se politická reprezentace zabývá doposud. Loni na jaře se objevily informace, že dochází k masovému odposlouchávání občanů. Hlavní opoziční sociálně demokratická strana z tohoto masového odposlouchávání vinila vládní stranu někdejšího premiéra Nikoly Gruevského. Krizí se zabývaly instituce EU, které také vyvíjely značný tlak na její řešení.¹ EU zprostředkovala sjednání politické dohody z Pržina, v níž se vládní i opoziční strany loni na přelomu června a července shodly na vyšetření odposlechnů a také konání parlamentních voleb před dubnem 2016.²

V polovině dubna došlo ale k výraznému zásahu do způsobu vyšetřování odposlechnů. Prezident Đorge Ivanov vydal 12. dubna rozhodnutí, kterým zastavil stíhání všech politiků zvláštním státním zástupcem v souvislosti s odposlechy. Podle jeho slov se jednalo o politickou krizi, která byla zemi „vnucena zvenčí“. Svým zásahem údajně zajistil její překonání. Politické strany vyjádřily značný nesouhlas s tímto rozhodnutím. Stejně tak i diplomatictí zástupci významných zemí v Makedonii požadovali další informace; zástupci Spojených států uvedli, že se země tímto rozhodnutím odklání od vlády práva. Rozhodnutí vyvolalo masové protesty, které svolal předseda sociálních demokratů Zoran Zaev.³ Masové protesty odpůrců rozhodnutí i podporovatelů vlády se konaly ve Skopje. Násilné střety byly namířeny proti budově parlamentu a prezidentskému paláci. Při střetu s policií došlo ke zraněním.⁴ I přes rozhodnutí o zastavení stíhání politiků zvláštní státní zastupitelství oznámilo další vyšetřování.⁵

Podle loni sjednané dohody měly v letošním dubnu proběhnout parlamentní volby. Dohoda předpokládala, že dojde k navýšení materiální i personální kapacity ústřední volební komise, aby mohla zajistit průběh parlamentních voleb podle mezinárodních standardů a doporučení OBSE. Sto dní před termínem voleb měla Gruevského vláda rezignovat. Na její místo měla nastoupit úřednická vláda, odpovědná za organizaci voleb.⁶ Gruevského kabinet sice rezignoval v polovině ledna, volby v dubnu ale nebyly potvrzeny.⁷ V únoru došlo k posunutí termínu voleb na červen.⁸ Dne 15. dubna potvrdil předseda parlamentu konání parlamentních voleb v termínu 5. června.⁹

Jednání v institucích EU

ESVČ vyjádřila znepokojení nad rozhodnutím prezidenta Ivanova. Jedná se o ohrožení právního státu v zemi. ESVČ vyzvala všechny politické strany, aby se snažily naplnit ustanovení dohody z Pržina. Všechny politické strany by se měly vyvarovat jakékoli činnosti, která by mohla dále

---

¹ Viz Vybrané téma 5/2016 PI: Závěry Rady k Evropské politice sousedství a procesu stabilizace a přidružení, s. 6, [ZDE](#). K dřívějšímu vývoji viz Přehled SZBP červenec 2015, [ZDE](#); Přehled SZBP červen 2015, [ZDE](#).

² Euractiv.com: Commission hammers out Macedonia compromise, 16. 7. 2015, [ZDE](#).

³ Balkaninsight.com: Macedonia President Pardons Politicians Facing Charges, 12. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴ Balkaninsight.com: Macedonia Police Disperses Anti-President Protest, 13. 4. 2016, [ZDE](#).

⁵ Balkaninsight.com: Macedonia Prosecution Defies Pressure to Open New Probe, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

⁶ LSE.ac.uk: Macedonia's political crisis: Make or break for civil society, 19. 4. 2016, [ZDE](#).

⁷ Reuters.com: Macedonian PM to submit resignation Friday in preparation for election, 14. 1. 2016, [ZDE](#).

⁸ Euractiv.com: Macedonia elections postponed to 5 June, 24. 2. 2016, [ZDE](#).

⁹ Balkaninsight.com: Macedonia Speaker Confirms June 5 Election, 15. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

podkopat právní stát v zemi. Mezinárodní společenství bude dále usilovat o posilování vlády práva v Makedonii. Prostřednictvím vyjádření ESVČ EU podporuje činnost zvláštního státního zastupitelství, které stíhá odpovědné osoby za loňské masové odposlechy. Země a politické elity byly vyzvány, aby usilovaly o konání transparentních voleb v červnu letošního roku, směřovaly do euro-atlantických struktur a pokračovaly v dialogu ve prospěch občanů.¹⁰

PARLAMENTNÍ VOLBY V SRBSKU

Výsledky a průběh voleb

V dubnových parlamentních volbách zvítězila se ziskem 48,26 % Srbská pokroková strana (SNS) dosavadního premiéra Aleksandara Vučiće a obdržela 131 mandátů (z celkových možných 250) v Národním shromáždění (Národní skupština).¹¹ Předčasné volby vyvolal sám premiér, který chtěl nechat občany potvrdit svůj mandát pro pokračování reforem. Vučić se chtěl pokusit získat dostatek hlasů pro sestavení jednobarevné vlády. SNS totiž měla poměrně komplikované vztahy s dosavadním koaličním partnerem – Socialistickou stranou Srbska (SPS) vicepremiéra Ivici Dačiće.¹² Ta skončila na druhém místě s velkým odstupem se ziskem 10,91 %. Následovaly nacionalistická Srbská radikální strana (8,11 %), Demokratická strana (6,06 %), Bylo toho dost (6 %), Koalice za lepší Srbsko (5,04 %), koalice Borise Tadiće Za lepší Srbsko (5 %) a hnutí Dveri (5 %).¹³ Vučićova strana sice získala stejně jako v minulých volbách nadpoloviční většinu mandátů, premiér ale hodlá utvořit koalici, jak prohlásil těsně před volbami. Nespecifikoval ale zatím s kým.¹⁴ Po volbách Vučić prohlásil, že uvažuje o koalici s Aliancí vojvodinských Maďarů (strana maďarské menšiny pocházející z autonomní oblasti ve Vojvodině; strana získala za 1,5 % hlasů 4 mandáty).¹⁵ Proruská Srbská radikální strana (SRS) vyzvala k utvoření pro-rusky orientované koalice.¹⁶ Za hlavní téma voleb lze považovat obnovu legitimacy vlády pro další provádění reforem, které přivedou zemi do EU. Po volbách proti výsledku voleb demonstrovaly v Bělehradě tisíce lidí, především příznivci opozičních stran. Protestující označili volby za zmanipulované, jelikož se objevily důkazy, že hlasovali i zemřelí nebo podezřele staří občané ve prospěch vládnoucích stran.¹⁷

Reakce EU

EU se k výsledku voleb vyjádřila prostřednictvím stanoviska vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federici Mogheriniové a komisaře pro rozšiřování a politiku sousedství Johannes Hahn. Výsledky voleb EU přivítala. Srbští voliči se výrazně vyjádřili pro směřování země k EU. Před srbskou politickou reprezentací stojí několik výzev: parlament by se

¹⁰ ESVČ: Statement by the Spokesperson on the latest development in the former Yugoslav Republic of Macedonia, 12. 4. 2016, [ZDE](#).

¹¹ ElectionGuide: Elections: Serbia Parliamentary 2016, 24. 4. 2016, [ZDE](#).

¹² Idnes.cz: Srbské parlamentní volby vyhrála proevropská strana premiéra Vučiće, 24. 4. 2016, [ZDE](#)

¹³ Volební účast byla 56 % oprávněných voličů.

Dále mandáty získaly strany Aliance vojvodinských Maďarů (viz dále), Bosňácké demokratické společenství Sandžak (dva mandáty při zisku 0,8 %), Strana zelených (jeden mandát při zisku 0,6 %) a Strana demokratické akce (jeden mandát při zisku 0,4 % hlasů).

Viz ElectionGuide: Elections: Serbia Parliamentary 2016, 24. 4. 2016, [ZDE](#).

¹⁴ Reuters: Fitch: Serbia Election Outcome Can Support Further Reform, 26. 4. 2016, [ZDE](#)

¹⁵ B92: EthnicHungarian party "maybe sole SNS coalition partner", 27. 4. 2016, [ZDE](#)

¹⁶ Aljazeera: Serbiaelection: PM AleksandarVucicclaimsvictory, 25. 4. 2016, [ZDE](#)

¹⁷ BalkanInsight: SerbianOppositionRallyClaimsElectionwasRigged, 30. 4. 2016, [ZDE](#)

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

měl co nejdříve sejít a umožnit vznik funkční vlády; musí pokračovat proces normalizace vztahů s Kosovem.¹⁸

Pracovní skupina pro rozšíření navrhla, aby byla zahájena přístupová jednání se Srbskem v kapitole 23 o soudnictví a základních právech.¹⁹

---

¹⁸ EEAS: Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini and Commissioner Johannes Hahn on the elections in Serbia, 25. 4. 2016, [ZDE](#)

¹⁹ Rada EU: ROZŠÍŘENÍ Přístupová jednání se Srbskem Splnění kritéria pro zahájení jednání o kapitole 23: Soudnictví a základní práva, 7987/16 LIMITE, 15. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

VLÁDA NÁRODNÍ SHODY V LIBYI, ZVAŽOVANÁ MISE SBOP

Popis problematiky

V první polovině dubna zaznamenal vývoj v oblasti nové vlády v Libyi značného pokroku. Dne 6. dubna rezignovala vláda se sídlem v hlavním městě Tripolis. Stalo se tak týden poté, co do země z Tuniska přicestovala vláda národní shody v čele s premiérem Fayezem al-Sarrajem, na jejímž vzniku se podílela OSN.²⁰ Předání moci proběhlo v následujících dnech. Nová vláda zmrazila finanční účty všech státních institucí, které navíc vyjádřily svou podporu vládě premiéra Sarraje. Dále i představitelé měst na severním pobřeží země učinili prohlášení podporující novou vládu.²¹ Vedle OSN se na sestavení nové vlády podílely také další evropské země, včetně EU. V polovině března vydaly Francie, Německo, Spojené království, Spojené státy a EU (ESVČ) prohlášení k průběhu libyjského politického dialogu v Tunisu. V prohlášení se uvádí, že tyto státy a EU plně podporují vládu národní shody.²² Dále vyzvaly aktéry v zemi, aby umožnili návrat k civilní vládě a stabilitě. Nová vláda se musí rychle ujmout svých povinností, včetně stabilizace veřejných rozpočtů. Představitelé dále uvedli, že jakákoli činnost, která by podřývala dohodnuté podmínky a pozici vlády, bude předmětem sankcí ze strany EU.²³

V reakci na příjezd nové mezinárodně uznané vlády do země také zástupci evropských zemích (Francie, Španělsko, Spojené království) oznámili, že po převzetí moci vládou národní shody obnoví své diplomatické mise v zemi.²⁴

Jednání v institucích EU

ESVČ vydala prohlášení podporující příjezd premiéra Sarraje do země.²⁵

V druhé polovině dubna se situací v Libyi zabývala Rada pro zahraniční věci (FAC) a přijala následující závěry.²⁶

- Stěžejní pro úspěch nové vlády národní shody, stabilizaci země a postupné zlepšování podmínek obyvatelstva je dodržování dohody ze Skhiratu, která byla sjednána v prosinci loňského roku. Rada proto vyzvala všechny aktéry, aby dohodu dodržovali. Rada rovněž ocenila podporu vládě, kterou vyjádřily veřejné instituce.
- FAC potvrdila podporu misi OSN a ocenila zvláštního vyslance OSN Martina Koblera za postup při sjednání politické dohody.

---

²⁰ Middleeasteye.net: Libya's unity leader promises to 'turn the page' after arrival in capital, 30. 3. 2016, [ZDE](#).

²¹ Middleeasteye.net: Tripoli authorities cede power to Libya's unity government, 5. 4. 2016, [ZDE](#).

²² Viz Přehled SZBP únor 2016, [ZDE](#).

²³ ESVČ: Ministerial meeting in Paris France, Germany, United Kingdom, Italy, USA, EU - Statement on Libya, 13. 3. 2016, [ZDE](#).

K novým omezujícím opatřením vůči osobám, které ohrožují stabilitu země a neumožní fungování vlády národní shody, viz Přehled SZBP březen 2016.

²⁴ TheGuardian: Foreign ambassadors return to Libya under new government, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

²⁵ ESVČ: Statement by the HRVP Federica Mogherini on the arrival of Libyan Presidency Council in Tripoli, 30. 3. 2016, [ZDE](#).

²⁶ Rada EU: Council conclusions on Libya, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- EU již zavedla, a je k tomu připravena i do budoucna, omezující opatření vůči osobám, které ohrožují bezpečnost a stabilitu země a zavedení bodů z dřívější politické dohody. EU odsuzuje veškeré kroky ohrožující stabilitu, jednotnost a svrchovanost země. Dále také odsuzuje porušování lidských práv. EU podporuje činnost vlády národní shody při ochraně lidských práv.
- Zhoršenou humanitární situaci v zemi je třeba řešit. EU oceňuje veškeré takové aktivity (ze strany OSN i libyjské vlády).
- EU je připravena poskytnout vládě jakoukoli asistenci a součinnost. V současnosti má EU vyčleněno 100 milionů EUR pro pomoc zemi. OSN založila stabilizační plán pro Libyi v rámci rozvojového programu OSN (*Stabilization Facility Plan for Libya*), v rámci něhož by měly být stanoveny priority rozvojové pomoci.²⁷ EU je dále připravena poskytnout součinnost v řízení migrace a azylu dle závěru summitu ve Vallettě.
- FAC vyzvala k možnosti zřídit a vyslat misi SBOP na základě požadavku libyjské vlády. Mise by mohla být zaměřena na budování ozbrojených a bezpečnostních složek, posílení policejních složek a vyšetřování, ochrany a správy hranic, boje proti terorismu a organizovanému zločinu. Mise by mohla být buď součástí současné mise EUBAM Libya²⁸, případně námořní mise EUNAVFOR MED Sophia by mohla zvýšit svůj podíl na boji proti organizovanému zločinu převaděčství (posilování kapacit libyjské pohraniční stráže). EU zdůrazňuje, že jakékoli úvahy musí vyplynout z požadavku ze strany Libye.

V polovině dubna do země přijel britský ministr zahraničí Philip Hammond. Jeho návštěva směřovala k podpoře Sarrajovy vlády národní jednoty.²⁹ Hammond také nevyločil vyslání vojenské mise za účelem výcviku libyjských vládních jednotek a účinnějšímu boji s jednotkami Islámského státu a organizovaným zločinem.³⁰

Vysoká představitelka Mogheriniová při návštěvě mise SBOP EUNAVFOR Sophia uvedla, že společně s ministry zahraničí na FAC zvaží postup do fáze 2-B.³¹ Tato etapa by znamenala, že „ke vstupu na palubu plavidel [...], u nichž existuje podezření, že jsou používána k převaděčství a obchodování s lidmi, zajišťování a odklánění za podmínek stanovených rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2240 (2015)“ by mohlo docházet nejen na volném moři, ale také v teritoriálních vodách Libye. K tomu je ale zapotřebí mandát libyjské vlády, potažmo povolení ke vstupu do teritoriální vod.³²

Závěry Rady o Libyi

Na zasedání Rada také přijala závěry k Libyi.³³ Úspěch činnosti vlády národní shody závisí na mnoha faktorech. Rada ale zdůraznila podíl vnitřních aktérů na jejím úspěchu (politici představitelé, představitelé jednotlivých společenských proudů, jednotlivé státní instituce a společnosti). Mezinárodní společenství (EU, OSN, regionální aktéři atd.) jsou vyzváni k součinnosti a podpoře vládě. Rada uvítala, že vládu přijaly vládní instituce a společnosti. Ozbrojené složky se mají vládě podřídit. Pro podporu stability, míru a činnosti vlády je EU připravena použít omezující opatření. Rada potvrdila finanční podporu pro zemi (včetně ocenění vzniku rozvojového programu OSN pro Libyi, *Stabilization Facility Plan for Libya*). Rada potvrdila připravenost EU poskytnout Libyi asistenci

²⁷ UN.org: Libya: UN development programme launches initiative to support country's stabilization, 12. 4. 2016, [ZDE](#).

²⁸ Viz Přehled SZBP únor 2016, [ZDE](#).

²⁹ TheGuardian: Philip Hammond backs Libyan unity government on Tripoli visit, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

³⁰ Gov.uk: Philip Hammond visits Tripoli to support new Libyan Government, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

³¹ Fáze 2-A byla zahájena v lednu 2016 rozhodnutím Politického a bezpečnostního výboru po rozhodnutí Rady z loňského září.

K tomu viz Přehled SZBP leden 2016, [ZDE](#).

³² ESVC: Remarks by HR/VP Federica Mogherini during her visit to the EUNAVFOR Operation Sophia, 15. 4. 2016, [ZDE](#).

³³ Rada EU: Council conclusions on Libya, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

v boji proti organizovanému zločinu, převaděčství a obchodu s lidmi v souladu s výsledky summitu ve Vallettě.

Rada zdůraznila nutnost účinného boje proti terorismu a vzestupu buněk Islámského státu. EU je proto připravena v případě žádosti ze strany vlády národní shody zvážit vyslání nové mise SBOP do země, případně rozšířit mandát stávajících misí. Mandát misí (EUBAM Libya, EUNAVFOR MED Sophia) by mohl být rozšířen také o výcvikovou a poradní činnost ve prospěch libyjských institucí. EU vyzývá k zajištění humanitární pomoci, bezpečnosti humanitárních pracovníků a ochraně civilistů a dodržování lidských práv.

ZAHÁJENÍ KONZULTACÍ O POSILOVÁNÍ KAPACIT A PODPOŘE V BEZPEČNOSTI A ROZVOJI (CBSD)

V návaznosti na závěry Evropské rady o nutnosti posilování třetích v zemích v jejich schopnostech čelit bezpečnostním výzvám a hrozbám (*capacity building in support of security and development*, CBSD). V loňském roce obsahovaly závěry Rady o SBOP výzvu k přezkumu možností posílit tuto oblast činnosti EU, především potom finančních možností účasti EU při budování kapacit ve třetích zemích.³⁴

Konzultace by měly trvat od 1. dubna do 27. května. Smyslem těchto konzultací, do kterých se mohou zapojit členské státy a jejich rozvojové a bezpečnostní agentury, je přednést konkrétní návrhy v dané problematice. Nutná je především změna z hlediska financování výcvikových misí. EU by měla směřovat k možnosti spolupráce s vojenskými složkami ve třetích zemích. Před EU stojí dvě výzvy ve třetích zemích:

- Profesionalizace armády, zlepšení civilní kontroly, zlepšení schopnosti ochrany vlastního obyvatelstva.
- Zlepšení celkové lidské bezpečnosti (*human security*).³⁵

K VÝVOJI V NÁHORNÍM KARABACHU

Popis problematiky

Konflikt v Náhorním Karabachu je považován za jeden ze zamrzlých konfliktů post-sovětského prostoru, ačkoli toto pojetí je mnohými pozorovateli zpochybňováno. Jedná se především o fakt, že konflikt nikdy nebyl ukončen mírovou dohodou a od roku 1994 docházelo k občasným střetům.³⁶ Současný stav, charakteristický relativním klidem zbraní, zajišťovala nepočtená mise OBSE. Mezinárodní společenství sice zřídilo kontaktní skupinu (Minská skupina), trvalého míru se ale nepodařilo dosáhnout. Konflikt mezi Ázerbájdžánem a Arménií je také pravidelným tématem jednání na summitech Východního partnerství Evropské politiky sousedství (ENP) EU, jehož jsou obě země členy.³⁷

Na začátku dubna došlo k vyostření vztahů obou zemí podél linie kontaktu a následnému porušení klidu zbraní a násilným střetům.³⁸ Obě strany se ale navzájem obviňují z vyvolání střetů. Podle

³⁴ Viz Přehled SZBP květen 2015, [ZDE](#).

³⁵ ESVČ: Capacity building in support of security and development (CBSD) in third countries - Online public consultation, [ZDE](#).

³⁶ WashingtonPost.com: Here are the 5 things you need to know about the deadly fighting in Nagorno Karabakh, 6. 4. 2016, [ZDE](#).

³⁷ Přehled SZBP květen 2015, [ZDE](#).

³⁸ Reuters.com: Fighting erupts in Nagorno-Karabakh, dozens of casualties reported, 3. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

dostupných informací zahájila ázerbájdžánská armáda vojenskou operaci směřující k osvobození určitých oblastí. Mnohé komentáře poukazují na vnitropolitické důvody takového jednání ázerbájdžánské strany – klesající výnosy z prodeje ropy uvrhly zemi do socio-ekonomických problémů. Vláda prezidenta Ilhama Alijeva se tímto krokem pokusila odvést pozornost od stále se zhoršující vnitropolitické situace.³⁹

Brzy po propuknutí bojů vyzvalo mezinárodní společenství ke klidu zbraní. Po třech dnech bylo sjednáno příměří za přítomnosti Minské skupiny. Po sjednání příměří docházelo k občasným střetům. Obě strany byly mezinárodním společenstvím vyzvány k návratu k jednacímu stolu. Zprostředkování rozhovorů navrhly Německo, Rusko a Írán.⁴⁰ Ruský vliv na obě země je nezanedbatelný. S Arménií má Rusko smlouvu o kolektivní bezpečnosti (s výjimkou útoků na území Náhorního Karabachu) a na arménském území je umístěna ruská základna. Ázerbájdžánu Rusko prodává nejnovější zbraňové systémy, které byly údajně poprvé použity během nedávných střetů.⁴¹

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová komunikovala s ministry zahraničí obou zemí (arménským ministrem Edvardem Nalbandianem a ázerbájdžánským ministrem Elmarem Mammadyarovem). EU vyzvala ke klidu zbraní a deeskalaci celé situace. Zároveň podpořila veškeré aktivity Minské skupiny a postupnému dlouhodobě udržitelnému řešení situace.⁴² Oběma ministrům Mogheriniová zdůraznila, že situace v regionu vyžaduje politická jednání, vedoucí k dlouhodobé stabilitě a míru. Již v listopadu loňského roku zvláštní zástupce EU pro Jižní Kavkaz a situaci v Gruzii Herbert Salber uvedl, že je žádoucí vytvoření mechanismu prošetřování incidentů v oblasti Náhorního Karabachu, který by tvořilo mezinárodní společenství.⁴³

ESVČ KE JMENOVÁNÍ NOVÉ UKRAJINSKÉ VLÁDY

Popis problematiky

Po odchodu ministra hospodářství a obchodu Aivaras Abromavičius. Po tomto kroku došlo k prohloubení politické krize. Dne 14. dubna rezignoval někdejší předseda vlády Arsenij Jaceňuk.⁴⁴ Jaceňuk podlehl všeobecnému tlaku kvůli vládnímu reformnímu úsilí; reformy nebyly podle jeho oponentů prováděny dostatečně rychle, razantně a efektivně. Prezident Petro Porošenko navrhl jako nového předsedu vlády dosavadního předsedu Nejvyšší rady Volodymyra Hrojsmana, za stranu Blok Petra Porošenka. Nová vláda bude pod mnohem silnějším tlakem ze strany evropských a amerických představitelů a představitelů mezinárodního společenství (včetně

---

³⁹ BBC.com: Nagorno-Karabakh's cocktail of conflict explodes again, 3. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴⁰ RFERL.org: Nagorno-Karabakh Cease-Fire Holding, 6. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴¹ Economist.com: A frozen conflict explodes, 9. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴² ESVČ: Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the escalation in the Nagorno-Karabakh conflict, 2. 4. 2016, [ZDE](#).

Viz dále ESVČ: Phone calls between the High Representative/Vice-President Federica Mogherini and the Foreign Ministers of Azerbaijan and Armenia, 5. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴³ NEWS.am: Herbert Salber: Necessary to create incident investigation mechanisms in Karabakh, 4. 11. 2015, [ZDE](#).

⁴⁴ KMU.gov.ua: Statement by Prime Minister of Ukraine Arseniy Yatsenyuk in the Verkhovna Rada of Ukraine, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

věřitelů, kteří poskytli zemi finanční prostředky).⁴⁵ Hrojsmanův kabinet byl schválen Nejvyšší radou dne 14. dubna.⁴⁶

Nizozemské referendum k ratifikaci asociační dohody

Dne 6. dubna proběhlo v Nizozemsku referendum o ratifikaci asociační dohody mezi EU a Ukrajinou. Ačkoli se jednalo o referendum o ratifikaci asociační dohody, komentáře uváděly, že se v první řadě nejedná o hlasování o přidružení Ukrajiny k EU, ale o vyjádření celkové voličské nálady v Nizozemsku. Jednalo se o první smlouvu, která mohla být podrobena všelidovému hlasování, čehož využily celkově nespokojené politické skupiny, euroskeptické a protestní hlasy k vyjádření svého nesouhlasu s vládou.⁴⁷ Referenda se účastnilo 32 % voličů, 61 % z nich ratifikaci odmítlo. Referendum pozastavilo vstup v platnost zákona, kterým parlament udělil souhlas s ratifikací asociační dohody. Vláda teď musí parlamentu předložit zákon, kterým se dřívější souhlas s ratifikací stahuje, či naopak souhlas potvrdit.⁴⁸

Referendum proběhlo podle zákona o poradním referendu, který vstoupil v platnost 1. července 2015. Podle tohoto zákona může 300 tisíc voličů požádat o referendum o většině zákonů a smluv. Vyloučeny jsou ty zákony, které se dotýkají ústavy, monarchie, rozpočtu, vztahu k zámořským územím (nizozemské karibské ostrovy), sekundární legislativě EU ad. V první fázi je potřeba sesbírat během 4 týdnů 10 tisíc podpisů, následně během 6 týdnů sesbírat 300 tisíc podpisů. Volební komise, zřízená za účelem dohledu nad průběhem referenda, následně v období mezi 3. a 6. měsícem uspořádá hlasování. Podle zákona je potřeba 30% účast, aby bylo referendum platné. Z povahy poradního referenda ale plyne, že instituce se jím nemusí řídit, ačkoli panuje souhlas s tím, aby se parlament i vláda otázkou v referendu zabývaly. Občané se kvůli konání referenda mohou obrátit na soud.⁴⁹

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová a komisař pro rozšiřování a politiku sousedství Johannes Hahn ocenili jmenování nové vlády pod vedením Volodymyra Hrojsmana. Podle prohlášení je politická zkušenost nového předsedy vlády dostatečná k tomu, aby jeho vláda měla dostatek zkušeností k provádění nutných reforem a odpovědně vládla. Vláda podle nich musí zajistit obnovu důvěry mezinárodního společenství v dění v zemi. EU je i nadále připravena poskytovat zemi asistenci při provádění klíčových reforem (modernizace země, boj proti korupci, transparence, posílení právního státu). Mogheriniová a Hahn zdůraznili dodržování Minských dohod.⁵⁰ ESVČ dále vydala prohlášení odsuzující nedávné násilné střety na východní Ukrajině.⁵¹ Rovněž odsoudila rozhodnutí pozastavit činnost krymskotatarského medžlisu (neformálního parlamentu)

---

⁴⁵ Foreignpolicy.com: Ukraine's Prime Minister Arseniy Yatsenyuk Resigns, 10. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴⁶ KMU.gov.ua: Verkhovna Rada of Ukraine appointed new Cabinet of Ministers with Volodymyr Groysman as Prime Minister of Ukraine, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

Viz také seznam ministrů vlády.

⁴⁷ ECFR.eu: Putin, poultry and politics: 5 remarkable things about the Dutch Ukraine referendum, 5. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴⁸ CEPS.eu: The Dutch Referendum on the EU-Ukraine Association Agreement: Legal options for navigating a tricky and awkward situation, 8. 4. 2016, [ZDE](#).

⁴⁹ Meerdemocratie.nl: The Dutch Consultative Referendum Law: An Overview, [ZDE](#).

⁵⁰ ESVČ: Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini and Commissioner Johannes Hahn on the appointment of Prime Minister Groysman and the new government in Ukraine, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

⁵¹ ESVČ: Statement by the Spokesperson on the latest developments in eastern Ukraine, 10. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

ze strany ruských úřadů (prokuratury). Tyto aktivity EU sleduje a dává do souvislosti se zhoršující se lidskoprávní situací na anektovaném Krymu.⁵²

EK: návrh na zavedení bezvízového

EK navrhla zrušení vízového styku s Ukrajinou. EK konstatovala, že již v prosinci loňského roku země splnila podmínky bezvízového styku. Je proto možné, aby Ukrajina byla vyškrtuta ze seznamu zemí, jejíž občané musejí mít pro cestování do Schengenského prostoru vízum. Nově tak nebude pro krátkodobé pobyty (do 90 dnů v době 180 dnů) pro účely obchodní cesty, turismu a rodinných důvodů vyžadováno po ukrajinských občanech vízum.⁵³

Návrh nařízení poskytla EK Radě a Evropskému parlamentu.⁵⁴ Rada o něm bude rozhodovat kvalifikovanou většinou.

Rozhodnutí o zákazu činnosti krymskotatarského medžilisu

Nejvyšší soud Krymské republiky 26. dubna oficiálně zakázal činnosti krymskotatarského medžilisu (parlamentu krymských Tatarů). Zákaz se opírá o tvrzení krymské prokuratury, že se medžilis dopouští extremistické činnosti (prokuratura poskytla výčet činností; často se jednalo o činnost před téměř třiceti lety). Krymští Tataři projevovali loajalitu Ukrajině a zdůrazňovali její celistvost.⁵⁵ Představitelé krymských Tatarů oznámili, že aktivity medžilisu přesunou do Kyjeva.⁵⁶

ESVČ vydala prohlášení odsuzující zákaz činnosti krymskotatarského shromáždění.⁵⁷ Zákaz činnosti podle EU svědčí o zhoršující se lidskoprávní situaci na poloostrově. Zajištění pozice krymských Tatarů s mezinárodním právem musí být zajištěno.

OFICIÁLNÍ NÁVŠTĚVA JIHOVÝCHODNÍ ASIE, JEDNÁNÍ S ASEAN

Popis problematiky

Vztah s jihovýchodoasijskými státy EU pěstuje od roku 1972. Stěžejními cíli této spolupráce je regionální integrace, budování regionální stability, podpora prosperity a celkový společný postoj ke globálním výzvám.⁵⁸

Malajsie

Dne 6. dubna byla na malajsijském ministerstvu zahraniční stvrzena Dohoda o partnerství a spolupráci EU a Malajsie završující proces vyjednávání, který začal v roce 2010. Vysoká představitelka Mogheriniová řekla, že dohoda posílí bilaterální vztahy v rámci boje proti terorismu, oblasti lidských práv, boje proti korupci, mezinárodní justice, školství, energetiky, zdravotnictví,

⁵² ESVČ: Statement by the Spokesperson on suspension of Mejlis activities of the Crimean Tatars, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

⁵³ EK: European Commission proposes visa-free travel for citizens of Ukraine, 20. 4. 2016, [ZDE](#).

⁵⁴ EK: Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 539/2001 listing the third countries whose nationals must be in possession of visas when crossing the external borders and those whose nationals are exempt from that requirement (Ukraine), COM(2016) 236 final, [ZDE](#).

⁵⁵ K tématu viz prvně Přehled SZBP září 2014, [ZDE](#).

⁵⁶ Jamestown.org: Crimea's Supreme Court Bans Crimean Tatar Mejlis Based on Fictitious Claims, 4. 5. 2016, [ZDE](#).

⁵⁷ ESVČ: Statement by the Spokesperson on today's decision of the "Supreme Court" of Crimea to ban Mejlis activities, 26. 4. 2016, [ZDE](#).

⁵⁸ ESVČ: Association of South East Asian Nations (ASEAN), [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

kybernetické bezpečnosti, politiky nešíření zbraní hromadného ničení atd. Malajsie je 6. státem ASEAN, se kterým EU podepsala spolupráci. Nahrazují se tím předchozí dohody z roku 1980.⁵⁹

Indonésie

Vysoká představitelka Mogheriniová se zúčastnila dvoudenní návštěvy Indonésie ve dnech 8. a 9. dubna. Předmětem návštěvy byla diskuze o vztazích mezi EU a Indonésií a EU a ASEAN. Diskutovalo se o bilaterálních záležitostech, spolupráci v rámci boje proti terorismu, o ochraně přírody a boji proti klimatickým změnám a o problémech na Blízkém východě a v Jihočínském moři.⁶⁰ Mogheriniová pak ve svém projevu na indonéské Univerzitě obrany mluvila o terorismu, bezpečnosti a ocenila mír panující v Indonésii i přes tamější existenci stovek jazyků a kultur. Rovněž uvedla, že země vyspělého světa se v současnosti soustředí na budování dvoustranných vztahů se všemi státy světa.⁶¹

Barma/Myanmar

EU vydala stanovisko k propuštění 69 protestujících studentů, kteří byli v Barmě přes rok vězněni. EU vnímá jejich propuštění jako silný signál závazku podpory a dodržování lidských práv a základních svobod ze strany nové barmské vlády. EU tento proces dlouhodobě sleduje a vyhlíží propuštění a plnou rehabilitaci i zbývajících politických vězňů.⁶²

ASEAN

Vysoká představitelka Mogheriniová pronesla projev na půdě organizace ASEAN v rámci 40. výročí navázání vztahů mezi Evropským společenstvím a ASEAN. Zmínila nutnost boje proti terorismu, boje proti klimatickým změnám, otázku migrace nebo přírodních katastrof. Zmínila se také o síle regionální politiky mezi Evropou a Asií a o strategickém obchodním partnerství. EU je jedním z největších obchodních partnerů ASEAN. Mogneriniová dále uvedla, že chce posílit vztahy EU-ASEAN, a zmínila budoucí implementaci ambiciózní dohody.⁶³

NÁVŠTĚVA DELEGACE EU V ÍRÁNU

Popis problematiky

Od podepsání a vstupu společného akčního plánu týkajícího se íránského jaderného programu (JCPOA) v platnost se jedná o první oficiální návštěvu delegace EU v zemi. Již v únoru letošního roku navštívil íránský ministr zahraničí Džavad Zaríf Brusel.⁶⁴

EU chce využívat především vlivu Íránu na šíity v regionu. Projevuje se to například při řešení syrské občanské války (viz blíže část o Sýrii).

⁵⁹ ESVČ: European Union–Malaysia Partnership and Cooperation Agreement initialled today, 6. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶⁰ ESVČ: High Representative/Vice-President Federica Mogherini travels to Indonesia, 7. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶¹ ESVČ: Speech by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the National Defence University of Indonesia, 9. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶² ESVČ: Statement by the Spokesperson on the release of student protesters in Myanmar, 9. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶³ ESVČ: Opening Remarks by the EU HR/VP Federica Mogherini at the Meeting with the ASEAN Committee of Permanent Representatives, 9. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶⁴ ESVČ: EU-Iran relations in focus as Mogherini welcomes Zarif for first Brussels visit, 16. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Dne 16. dubna se v Teheránu sešla vysoká představitelka Federica Mogheriniová s íránským ministrem zahraničí Zarífem. Spolu s ní na schůzce byli i komisaři EK odpovědní za různé oblasti (například obchod, průmysl, energetika, kultura nebo sport). Obě strany zdůrazňovaly dlouhodobost vzájemných vztahů. Politici přivítali sjednání společného akčního plánu JCPOA o íránském jaderném programu, který otevírá cestu k novým vztahům mezi EU a Íránem. EU i Írán jsou odhodláni ustanovení akčního plánu plnit a plně je zavádět. Dále se shodli, že je nutné posílit vztahy v rámci ekonomického rozvoje, lidských práv, bezpečnosti a stability nebo regionálního míru. Věnovali se také migrační politice a boji proti distribuci opia v oblasti Íránu. Obě strany se dále shodly na posílení koordinaci v rámci mezinárodního humanitárního práva kvůli válce v Sýrii a Jemenu.⁶⁵ Mogherini na tiskové konferenci uvedla, že nedávné íránské testy raket jsou sice znepokojující, ale nepovažuje je za porušení ustanovení JCPOA; o dalších testech bude Mogheriniová dále s íránskou stranou jednat. Také uvedla, že se neplánují další sankce proti Íránu, ale že dosavadní sankce kvůli přetrvávající lidskoprávní situaci v zemi zůstávají v platnosti. Sankce související s ekonomikou a jadernou energií byly v lednu zrušeny.⁶⁶

K MÍROVÝM ROZHOVORŮM V JEMENU

Popis problematiky

V dubnu se Jemen přiblížil k ukončení občanské války a sjednání míru. Vládní síly věrné prezidentu Hádímu a podporované arabskou koalici v čele se sunnitskou Saúdskou Arábií, nejprve apelovaly na Hutíe, šíitskou povstaleckou opozici věrnou bývalému prezidentu Salehovi a podporované Íránem, aby přestali s obléháním města Taz a propustili vězně.⁶⁷ Jednání v Kuvajtu byla nejprve odložena, jelikož se jich neúčastnili Hutíové. Ti totiž měli výhrady k tomu, že po boku OSN ve vyjednávání budou právě Saudové, kteří dlouhodobě v konfliktu podporují jemenskou vládu. Vláda prezidenta Hádího obvinila Hutíe, že se snažili využít nepřítomnosti vládních sil pro pozemní operace.⁶⁸ Dvacátého prvního dubna pak rozhovory v Kuvajtu začaly. Rebelové vznesli požadavek, aby bylo upuštěno od sankcí vůči jejich představiteli, bývalému prezidentu Salehovi. O dva dny později bylo vydáno prohlášení, že došlo ke shodě na tom, že v Jemenu budou operovat vyslanci dohlížející na příměří, což je považováno alespoň za malý krok kupředu.⁶⁹

Americký prezident Barack Obama při návštěvě Saudské Arábie vyzval k vyřešení konfliktu, aby se mohla zaměřit pozornost proti organizaci al-Káida na Arabském poloostrově (AQAP), která působí také v Jemenu.⁷⁰ Vládní jednotky podporované koalici arabských států pak zaútočily v jihovýchodní a v jižní části Jemenu (provincii Abyan a Huta) proti AQAP.⁷¹ Následně došlo k přerušení kuvajtských rozhovorů ze strany vlády, jelikož její vojenské jednotky se musely na severu Jemenu vzdát Hutíům.⁷²

⁶⁵ EEAS: Joint statement by the High Representative/Vice-President of the European Union, Federica Mogherini and the Minister of Foreign Affairs of the Islamic Republic of Iran, Javad Zarif, 16. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶⁶ EAAS: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the Joint Press Conference with Mohammad Javad Zarif, Minister of Foreign Affairs of Iran, 16. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶⁷ Middle East Eye: Yemen peace talks day three ends with little progress, 23. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶⁸ Middle East Eye: Yemen peace talks delayed as Houthi delegation stays in Sanaa, 18. 4. 2016, [ZDE](#)

⁶⁹ Middle East Eye: Yemen peace talks day three ends with little progress, 23. 4. 2016, [ZDE](#)

⁷⁰ Middle East Eye: Hard-won Yemen peace talks open with call for compromise, 21. 4. 2016, [ZDE](#)

⁷¹ Middle East Eye: Yemen government forces make key gains against al-Qaeda, 24. 4. 2016, [ZDE](#)

⁷² Middle East Eye: 'All sides present' as Yemen peace talks resume in Kuwait, 4. 5. 2016, [ZDE](#)

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová vydala deklaraci o tom, že všechny strany by měly přivítat přerušování bojů v Jemenu a že by se následně mělo v zemi konat politické vyjednávání bojujících stran. EU také ocenila Kuvajt, že se nabídl ke zprostředkování rozhovorů o Jemenu. EU apeluje na bojující strany, aby dokázaly příměří udržet a je připravena sehrát roli humanitárního hráče a zajistit humanitární a rozvojovou pomoc.⁷³

K SYRSKÝM MÍROVÝM ROZHOVORŮM

Popis problematiky

V dubnu byly obnoveny mírové rozhovory zástupců znesvářených stran v Sýrii. Rozhovory probíhají za přispění OSN v Ženevě. V druhé polovině dubna probíhajících rozhovorů se ale neúčastnily hlavní opoziční strany, které oznámily přestávku v rozhovorech. Zvláštní vyslanec OSN pro Sýrii Staffan de Mistura uvedl, že zástupci opozičních stran původně zvažovali zůstat v Ženevě a účastnit se technických rozhovorů. Tento opoziční postoj reflektoval neutuchající boje v okolí města Aleppo. O zhoršující situaci v okolí Aleppa referoval také vyslanec de Mistura.⁷⁴

Během probíhajících mírových rozhovorů uvedli zástupci Spojených států znepokojení nad ruskou činností v zemi (především přesuny těžkých zbraní v okolí města Aleppo). Podle americké diplomacie nelze situaci v zemi vyřešit silou, ale politickým jednáním.⁷⁵ Zástupci agentur OSN uvedli, že se stále nedaří distribuovat humanitární pomoc do všech oblastí země, které jsou pod kontrolou Islámského státu, případně obléhány.⁷⁶ OSN poukázalo na to, že syrská vláda brání poskytování humanitární pomoci do Aleppa.⁷⁷ Obecně nárůst bojových aktivit v okolí města Aleppo v posledním dubnovém týdnu představoval vážné narušení mírových rozhovorů, podle některých názorů také ohrožení dojednaného klidu zbraní z února. Do řešení se zapojil také americký prezident Obama, když se s ruským prezidentem Putinem snažil dojednat stažení všech jednotek v okolí města a dojednat tak platnost klidu zbraní i na tuto oblast.⁷⁸

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová ocenila 14. dubna pokračování mírových rozhovorů. Všechny zúčastněné také vyzvala, aby se rozhovorů aktivně a konstruktivně účastnili. Zdůraznila tři body, které se musejí jednotlivé strany konfliktu a mezinárodní společnosti snažit naplnit: 1) rozšíření klidu zbraní do všech oblastí země, dále 2) přístup humanitární pomoci všem obyvatelům, 3) politický dialog a přechod ke stabilizaci celé země. Vysoká představitelka zvláště zdůraznila nutnost ukončit boje v okolí Damašku. Mogheriniová také odsoudila syrskou ofenzivu v okolí Aleppa. Vážná humanitární a bezpečnostní situace je také v okolí měst Darayya a Douma.⁷⁹ Výrazný nárůst

⁷³ Rada EU: Declaration of the High Representative on behalf of the EU on Yemen, 18. 4. 2016, [ZDE](#)

⁷⁴ UNOG.ch: Transcript of press encounter by the UN Special Envoy for Syria, Staffan de Mistura, after his separate meetings with the delegations of the Syrian Arab Republic and the High Negotiations Committee, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

⁷⁵ Reuters.com:

⁷⁶ UN.org: INTERVIEW: Even as some 'guns go silent' in Syria, access to besieged areas is limited, says UN aid official, 19. 4. 2016, [ZDE](#).

⁷⁷ Middleeasteye.net: UN accuses Syrian government of blocking aid to Aleppo, 4. 5. 2016, [ZDE](#).

⁷⁸ Middleeasteye.net: Fighting rages in Aleppo as Obama calls for 'reinstated' Syria truce, 24. 4. 2016, [ZDE](#).

Rusko a Spojené státy se na tom dohodly na začátku května.

Viz Middleeasteye.net: US and Russia agree to extend Syria truce to Aleppo, 4. 5. 2016, [ZDE](#).

⁷⁹ ESVČ: Statement of the HR/VP Federica Mogherini concerning the situation in Syria, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

ozbrojených střetů ke konci měsíce dubna Mogheriniová označila jako vážné narušení mírového procesu.⁸⁰

Na oficiální návštěvě vysoké představitelky Mogheriniové v Íránu vyzvala, aby se iránské představitelé svým vlivem zasadili o úspěšný průběh syrských mírových rozhovorů.⁸¹

RADA PŘIDRUŽENÍ EU-TUNISKO

Popis problematiky

Tunisko je zařazeno mezi země Euro-středomořského partnerství (EUROMED) Evropské politiky sousedství (ENP). Od roku 2004 je v platnosti akční plán, který má spolupráci upravovat.⁸² Akční plán stanovuje body nového partnerství, mezi kterými jsou mimo jiné zvýšení integrace země a EU do té míry, aby Tunisko získalo přístup na vnitřní trh a účastnilo se klíčových politik a programů EU. Tunisko je považováno za poslední zemi, v níž se po proběhlé revoluci v roce 2011 udržel demokratický způsob vládnutí. Vývoj v posledních měsících ale vykazuje vzestup radikálních sil ve společnosti (nespokojenost s ekonomickou situací, četné teroristické útoky, útoky proti vojenským a bezpečnostním cílům). Výraznější vzestup síly teroristických buněk v zemi by mohl ovlivnit další směřování země.⁸³ EU zahájila v roce 2011 program finanční podpory, otevření obchodních příležitostí a podpory mobility. Toto takzvané privilegované partnerství reagovalo na zveřejnění reformní strategie tuniské vlády pro léta 2012–2016. EU se v této souvislosti zavázala poskytnout 100 milionů EUR, dále potom možnost čerpat až 1 miliardu EUR z dárcovského fondu.⁸⁴

Jednání v institucích EU

Dne 18. dubna proběhlo setkání vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku s tuniským ministrem zahraničních věcí Khemaiese Jhinaouiho v rámci Rady přidružení.⁸⁵ Rada potvrdila závazek EU asistovat Tunisku při přechodu k demokracii. Revize ENP z listopadu loňského roku umožní posílení privilegovaného partnerství. EU podporuje reformní úsilí vlády a občanské společnosti. Nedávné projevy terorismu vyžadují soustředěnou reakci. EU je dále připravena poskytovat asistenci zemi v oblasti dialogu o možných opatřeních v boji proti terorismu; EU podporuje reformu bezpečnostního sektoru a vytvoření tuniské strategie pro boj proti terorismu a radikalizaci.

Neméně důležitou je socioekonomická reforma země. EU podporuje zaměstnanost mladých lidí, zvyšování jejich vzdělanosti a zaměstnatelnosti. S tím také souvisí integrace tuniské ekonomiky do vnitřního trhu EU prostřednictvím právě dojednávané prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu. Další oblastí společného zájmu je migrace; v této oblasti EU klade důraz na legální pohyb osob jak z EU, tak i ze strany Tuniska. Rozvoj občanské společnosti má přispět k posílení demokratických institucí v zemi. EU zvýší úsilí pro poskytnutí mezinárodní pomoci severoafrických státům. EU dále přezkoumá způsoby, jak navýšit objem a účinnost současné pomoci, a dále navrhne iniciativy nové rozvojové pomoci. S tím také souvisí optimalizace finanční

⁸⁰ ESVC: Statement by the HR/VP Federica Mogherini on the situation in Syria, 29. 4. 2016, [ZDE](#).

⁸¹ ESVC: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the Joint Press Conference with Mohammad Javad Zarif, Minister of Foreign Affairs of Iran, 16. 4. 2016, [ZDE](#).

⁸² ESVC: EU/Tunisia Action Plan, [ZDE](#).

⁸³ Middleeasteye.net: Enough with the 'Jasmine Revolution' narrative: Tunisians demand dignity, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

⁸⁴ ESVC: 'A privileged partnership' – the EU and Tunisia, 29. 9. 2011, [ZDE](#).

⁸⁵ Rada EU: Rada přidružení EU–Tunisko, společné prohlášení vysoké představitelky Federicy Mogheriniové a tuniského ministra zahraničních věcí Khemaiese Jhinaouiho, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

pomoci Tunisku. Očekává se také zvýšení efektivity přijímané finanční pomoci a posílení koordinace mezinárodních dárců.

POKROK V NAVAZOVÁNÍ NÁVRATOVÝCH DOHOD – BANGLADÉŠ, GHANA

První dialog EU-Bangladéš o migraci

Bilaterální vztahy s bývalými britskými koloniemi v prostoru Malé Asie a jižní Asie doposud nekladly důraz na spolupráci v oblasti migrace. Tato spolupráce byla na dvoustranné bázi řešena pouze s Indií.⁸⁶ EU proto usiluje o navázání spolupráce s těmito státy. Za posledních 12 měsíců žádalo podle databáze Eurostat v zemích EU o azyl 16 150 osob z Bangladéše; nejvíce v Itálii (skoro 5,5 tisíce osob), Maďarsku (přibližně 3,5 tisíce osob) a Francii (přibližně 3 tisíce osob).⁸⁷

Dne 5. dubna se v hlavním městě Dhaka uskutečnil první dialog mezi EU a Bangladéšem týkající se migrace. Soustředil se především na globální migrační situaci, nelegální migraci a obchodování s lidmi. Dialog otevřel možnosti širší spolupráce týkající se migrace a mobility skrze možné politické deklaráce. Diskutovalo se o situaci Bangladéšanů v EU a o tom, jak zlepšit jejich reintegraci po návratu do vlasti. EU nabídla spolupráci v oblasti informační kampaně a zvyšování povědomí o nebezpečí nelegální migrace. Dále navrhla zvláštní program pro reintegraci navrátilců. Bangladéšská strana zdůraznila politiku vlády pro vracení migrantů a potřebu rozšíření politiky legální migrace.⁸⁸

Jedni z prvních běženců, kteří byli v rámci dohody EU-Turecko navraceni z řeckých ostrovů na území Turecka, pocházeli z Pákistánu a Bangladéše.⁸⁹

Setkání EU-Ghana o spolupráci v oblasti migrace

Za posledních 12 měsíců žádalo v zemích EU o azyl 4 885 osob z Ghany; většina (3 485) žádala v Itálii.⁹⁰ Setkání delegace EU s představiteli Ghany navazuje na výsledky summitu z Valletty z loňského podzimu.⁹¹ Předmětem jednání byla diskuze o hlavních bodech deklaráce z Valletty a akčního plánu: identifikace zdrojů mimořádné migrace a násilného vysídlování, zvýšení spolupráce v oblasti legální migrace a mobility, zvyšování ochrany běženců a žadatelů o azyl, zabránění pašování lidí a obchodu s nimi, spolupráce při navracení a reintegraci. V Ghaně došlo k přijetí národního plánu pro migraci na začátku dubna. Tento plán je v souladu se strategickým rámcem pro migraci Africké unie a společným postojem Sdružení západoafrických států (ECOWAS). Zároveň byl plán projednáván se širokým spektrem klíčových hráčů. Zástupci Ghany a EU uvedli, že národní plán je v souladu také s deklarácí z Valletty.

První velkou oblastí spolupráce je návratová politika. V roce 2014 bylo rozhodnuto o navracení 4,3 tisíce nelegálních Ghaňanů ze zemí EU zpět do vlasti; reálně bylo provedeno pouze 31 % návratů. Tento poměr navíc v roce 2015 ještě klesl na 29,5 %. V závěrech z jednání je oblast návratové politiky, zpětného přebírání neúspěšných žadatelů o azyl v zemích EU a znovu integrace považována za doplněk k dalším rozvojovým projektům.

⁸⁶ Eisele, Katherine: *The External Dimension of EU's migration policy*. Leiden: Brill, 2014. S. 270–271.

⁸⁷ Eurostat: *Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded) Bangladesh* [cit. 2. 5. 2016, data aktualizována 29. 4. 2016] [ZDE](#)

⁸⁸ ESVC: *Joint EU-Bangladesh Press Release on the first Bangladesh-EU Dialogue on Migration Management*, 5. 4. 2016, [ZDE](#)

⁸⁹ Euractiv.com: *First refugees shipped back to Turkey*, 6. 4. 2016, [ZDE](#).

⁹⁰ Eurostat: *Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded) Ghana* [cit. 2. 5. 2016, data aktualizována 29. 4. 2016], [ZDE](#).

⁹¹ *Přehled aktualit v oblasti migrace za období od 1. 11. do 15. 11. 2015*, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

V současnosti jsou ze zdrojů Evropského rozvojového fondu (*European Development Fund, EDF*) poskytovány finanční prostředky ve výši 31 milionů EUR na zaměstnaneckou a sociální ochranu a 160 milionů EUR na podporu zemědělství. Dále jsou financovány projekty v hodnotě 6 milionů EUR k vytváření pracovních míst v regionu. Ghanská vláda byla vyzvána, aby zvažila možnosti čerpání finančních prostředků ze svěřeneckého fondu EU, který vznikl na základě summitu ve Vallettě a který disponuje prostředky ve výši 1,8 miliardy EUR (zaměření programu na zlepšení zemědělského sektoru, národních registrů otisků prstů a biometrických údajů, správy a ochrany hranic, ustavení komise pro migraci, odhalování pašování lidí a obchodu s nimi). EU je připravena poskytnout nutnou asistenci.

V návaznosti na deklaraci z Valletty a akční plán obě strany potvrdily navýšení možností pro legální migraci (studijní, pracovní).

Vznikne společná pracovní skupina, která bude řešit technické a praktické otázky zavádění dohodnutých opatření.⁹²

Sdělení Komise o vysídlených osobách

EK představila sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů: *Život v důstojnosti: od závislosti na pomoci k soběstačnosti*.⁹³ Sdělení reaguje na současné trendy v oblasti nucené migrace. EK navrhuje propojit poskytnutí okamžité pomoci se střednědobou úlevou a dlouhodobým rozvojem.

- Základem je včasná reakce zúčastněných aktérů na danou krizi, soustředěný zájem o nalezení odpovídajícího vícestranného řešení, které nebude klást zátěž pouze na jednoho aktéra (jednu hostitelskou zemi). K včasnému odhalení možných rizik by měl být nápomocný mechanismus včasné identifikace konfliktů, který spadá pod analytické kapacity ESVČ a do kterého operativní informace dodávají delegace ESVČ a členských států. Včasné odhalení zvýšeného počtu vysídlených osob v souvislosti s konfliktem sestává z analytické činnosti týkající se zmapování přímých a nepřímých vlivů v daném státě, politického a institucionálního rámce, dopadů a vlivů dosavadních strategií a forem spolupráce. Tento přístup EU by měl zajistit, aby reakce na vzniklé možné krize se vyznačovala dostatečně holistickým přístupem. Neméně důležité je uvádění strategických cílů v praxi prostřednictvím operativního programování pomoci a rozvojové spolupráce. To s sebou nese zvýšené požadavky na výměnu informací a předvídatelné a flexibilní financování projektů.
- Podpora regionální spolupráce a podpora jednotlivých států v regionu spolupracovat při řešení problémů, které přecházejí hranici.
- Spolupráce s partnerskými zeměmi, vedení politických dialogů, spolupráce s hostitelskými zeměmi. V tomto bodě je klíčovým opatřením pomoc hostitelským státům s registrací vysídlených osob, které se nacházejí na jejich územích. Hostitelské země by měly být dále podporovány, aby se komunity vysídlených osob mohly zapojit do hospodářských vztahů na daném území (trh práce) a zahrnuty mezi adresáty sociálních a rozvojových programů. EU klade důraz na asistenci diaspoře žijící v hostitelských zemích, aby s komunitou vysídlených osob navázala kontakt a zprostředkovala její zapojení do společnosti hostitelské země.
- Zapojení soukromých subjektů do tvorby strategií a programování poskytované pomoci umožní vytvoření (přípravení) realistických a tedy funkčních opatření. Jejich spolupráce s místními samosprávami a vládami hostitelských zemí povede k lepší cílenosti poskytované pomoci, lepší koordinaci pomoci a umožní vládě dostatečně reagovat na potřeby komunit vysídlených osob.

⁹² ESVČ: Joint Declaration on Ghana-EU Cooperation on Migration, 16. 4. 2016, [ZDE](#).

⁹³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů: *Život v důstojnosti: od závislosti na pomoci k soběstačnosti*, COM(2016) 234 final, 26. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Zapojení soukromých subjektů také umožní nabídnout vysídleným osobám možnosti zapojit se do ekonomické činnosti, případně zahájit vlastní ekonomickou činnost.

- Vzdělávání dětí vysídlených osob je významnou prioritou. Tomu také musí odpovídat finanční zajištění vzdělávání. Do procesu vzdělávání je vhodné zapojit všechny nové výukové metody a moderní technologie. Dětem vysídlených osob by měla být ve starším věku poskytnuta možnost čerpat stipendia a studovat na vysokých školách.
- Přístup na trh práce musí být legislativně umožněn, zároveň vysídlené osoby musejí být chráněny před vykořisťováním. V rámci registrace osob by měl probíhat sběr dat o schopnostech a dovednostech, aby mohla být lépe spojena poptávka s nabídkou na trhu práce. Zástupci zaměstnavatelů (svazů) a firmy by měly spolu s vládami a místními samosprávami komunikovat o volných kapacitách na trhu práce.
- Vysídlené osoby by měly mít zajištěný přístup k sektoru sociálních služeb.

Nový přístup, který EU bude podporovat, se tak vyznačuje vyšší mírou zapojení více aktérů. Dále je nutné zdůraznit sběr relevantních informací, které zajistí účinné a realistické programování rozvojových projektů v hostitelských zemích, zapojení vysídlených osob na trh práce a do sektoru sociálních služeb.

K VÝVOJI V MOZAMBIKU

Popis problematiky

Na podzim 2015 zahájila armáda operaci za účelem odzbrojení ozbrojených jednotek opoziční strany Mozambického národního odporu (Renamo). To si podle zdrojů vyžádalo porušování lidských práv bývalých členů opozičního hnutí, tak také místního obyvatelstva (včetně sexuálního násilí). Zhoršující se situace vedla k vlně běženců ze země do sousedního Malawi v únoru letošního roku. Jednalo se asi o 6 tisíc osob. Celkové zhoršení situace vedlo k vzrůstu napětí mezi vládou stranou Mozambická osvobozená fronta (Frelimo) a opoziční Renamo. Opoziční hnutí odmítlo integrovat členy polovojenských jednotek do národní armády.⁹⁴

Jednání v institucích EU

ESVČ vydala prohlášení, v němž odsoudila spirálu násilí. Všechny strany byly vyzvány, aby se snažily nalézt nenásilné řešení. EU je připravena poskytnout součinnost a přispět k nalezení nenásilného a politického řešení. Současná situace zhoršuje ekonomické a finanční postavení Mozambiku, dále ohrožuje investiční prostředí.⁹⁵

Dne 21. dubna se s mozambickým prezidentem Filipem Nyusim sešla vysoká představitelka Mogheriniová. Zdůraznila nutnost urychleného vyřešení současné situace, její vliv na obyvatele země, ekonomický a demokratický rozvoj. Vysoká představitelka zopakovala připravenost EU poskytnout potřebnou asistenci. To také prezident Nyusi ocenil. Předmětem dalšího jednání byla možná spolupráce k inkluzivnímu rozvoji země.⁹⁶

---

⁹⁴ HRW.org: Mozambique: Mass Flight Over Reported Army Abuses, 22. 2. 2016, [ZDE](#).

⁹⁵ ESVČ: Statement by the spokesperson on the threats to the stabilisation process in Mozambique, 14. 4. 2016, [ZDE](#).

⁹⁶ ESVČ: HRVP Mogherini met President Nyusi of Mozambique, 21. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

VÝSLEDKY JEDNÁNÍ RADY (SBOP)

Vznik výcvikové mise ve Středoafričské republice

Rada pro zahraniční věci (FAC) dne 18. dubna schválila vyslání výcvikové mise v rámci společné obranné a bezpečnostní politiky (SBOP) do Středoafričské republiky.⁹⁷ Cílem mise je poskytování výcvikové a poradní asistence ozbrojeným silám Středoafričské republiky za účelem modernizace, zefektivnění, zahrnutí všech společenských skupin a demokratické řízení a politická odpovědnost dohledu nad ozbrojenými složkami. Působení mise detailně stanovuje koncept pro řešení krizí (*crisis management concept*), který byl Radou schválen v březnu letošního roku.⁹⁸ Mise by měla působit dva roky.

K detailům mise viz Dokumenty SZBP.

Rada dále schválila vznik platformy pro podporu misí (*mission support platform, MSP*), která má sloužit jako konzultační platforma ke zvýšení účinnosti a rychlejšímu nasazení civilních misí SBOP.⁹⁹

Závěry Rady k hybridním hrozbám

FAC rovněž schválila závěry o možnostech opatření jak čelit hybridním hrozbám. Rada vyzvala ESVČ, Evropskou obrannou agenturu, EK a další instituce, stejně jako členskými státy, aby se na zavádění opatření podílely. Rada uvítala rozhodnutí vysoké představitelky zřídit středisko pro hybridní hrozby, výměnu a sdílení informací.¹⁰⁰

Závěry vycházejí ze společného sdělení EK a vysoké představitelky Mogheriniové adresovanému Evropskému parlamentu a Radě: *Společný rámec pro boj proti hybridním hrozbám Reakce Evropské unie*.¹⁰¹ Společné sdělení se skládá z 22 opatření, které reagují na hybridní výzvy. Hybridní hrozby jsou podle sdělení různé, těžko postižitelné, protože je charakterizují následujícími znaky:

- Různé nátlakové a podvrtné činnosti, včetně dezinformačních kampaní,
- Konvenční a nekonvenční metody,
- Činnost státních i nestátních aktérů.

EK a ESVČ zdůrazňuje, že boj proti hybridním hrozbám je primární zodpovědnost jednotlivých členských států, protože 1) hybridní hrozby ohrožují národní bezpečnost a 2) hybridní hrozby využívají slabých míst (nedokonalostí, momentálního oslabení) v jednotlivých státech. Použití společných politik a nástrojů a koordinace mezi členskými státy by jim i EU měly přinést výhody a z toho plynoucí posílení a větší odolnost vůči hybridním hrozbám.

- Členské státy, EK a ESVČ jsou vyzvány k identifikaci hybridních rizik, slabých míst, které mohou ohrozit stabilitu členských států a celounijní struktury.
- Vznikne Středisko EU pro analýzu zpravodajských informací (EU INTCEN) v rámci ESVČ, které bude zajišťovat výměnu a sdílení zpravodajských informací. Středisko bude zjišťovat vnější aspekty hybridních hrozeb. Tyto informace mají sloužit k činění strategických rozhodnutí na úrovni institucí EU. Členské státy mají zajistit vznik kontaktních míst pro hybridní hrozby a komunikaci se střediskem. Zvláště důležitá je vnitřní bezpečnost a monitoring dění (mediální monitoring) a využití

⁹⁷ Rada EU: Central African Republic: EU military training mission approved for two years, 19. 4. 2016, [ZDE](#).

⁹⁸ Rada EU: PMG Recommendations On The Draft Crisis Management Concept for a possible EU CSDP Military Training Mission in the Central African Republic, Brussels, 26. 2. 2016, 5850/16, [ZDE](#).

⁹⁹ Rada EU: Council conclusions on the Mission Support Platform, 18. 4. 2016, [ZDE](#).

¹⁰⁰ Rada EU: Council conclusions on countering hybrid threats, 19. 4. 2016, [ZDE](#).

¹⁰¹ Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě: Společný rámec pro boj proti hybridním hrozbám, Reakce Evropské unie, JOIN(2016) 18 final, 6. 4. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

jazykových odborníků za účelem identifikace šíření falešných informací. Dále jsou členské státy vyzvány, aby zvážily zřízení střediska excelence pro boj proti hybridním hrozbám.

- EK a ESVČ posoudí použití společných nástrojů pro ochranu kritické infrastruktury:
  - Energetické sítě a s tím spojená diverzifikace energetických zdrojů (strategie pro energetickou unii) a zvýšení odolnosti jaderných zařízení;
  - Bezpečnost dopravy a dodavatelských řetězců: především ochrana námořní dopravy, řízení letového provozu, ochrana mořských přírodních zdrojů a zdrojů energie; bezpečnost rozhodně vyžaduje také satelitní sledovací technika a zajištění záložního zdroje časových údajů (například pro finanční transakce);
  - Evropská obranná agentura připraví projekty přizpůsobení obranných schopností EU v boji proti hybridním hrozbám;
  - Ochrana veřejného zdraví a potravinové bezpečnosti se skládá především z informovanosti občanů o možných rizicích;
  - Kybernetická bezpečnost předpokládá sdílení informací o incidentech hybridní kybernetické povahy. Členské státy jsou vyzvány, aby zřídily síť vnitrostátních skupin pro kybernetické incidenty a sdílely informace. Do této kategorie spadá také ochrana finančních a platebních systémů.
  - V oblasti průmyslu a energetiky je zásadní odolnost řídicích systémů (ochrana technologií).
- Financování hybridních hrozeb by mělo být zahrnuto mezi opatření pro boj proti financování terorismu.
- Posilování odolnosti proti radikalizaci a násilnému extrémismu by mělo být prováděno pomocí monitoringu internetových stránek a odstraňování nelegálního obsahu.
- Spolupráce s třetími (partnerskými) zeměmi směřuje k financování budování odpovědných institucí ve třetích zemích, které mají reagovat na hybridní hrozby. Za úvahu stojí zapojení použití nástrojů SBOP (případně misí).
- Propojení prevence před krizemi způsobenými hybridními hrozbami, reakce na ně a zotavení se po nich je nutné za účelem komplexního přístupu k hybridním hrozbám. Propojení umožní lepší koordinaci mechanismů reakce civilní ochrany a systémů včasného varování (EU, ESVČ). ESVČ by měla zhodnotit užití nástrojů SBOP při řešení těchto krizí (včetně zvážení uplatnění doložky solidarity). Členské státy by měly hybridní hrozby zahrnout do svých bezpečnostně-obranných strategií.
- EU by měla v souvislosti s hybridními hrozbami spolupracovat s NATO (přímá spolupráce mezi středisky pro hybridní hrozby).

Sdělení tak nabízí zlepšení informovanosti o podobách a cílech hybridních hrozeb, dále posilování odolnosti vůči nim. ESVČ připraví možné použití společných nástrojů prevence a reakce na krize způsobené hybridními hrozbami. Posiluje se spolupráce mezi EU a NATO.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Rozhodnutí Rady o vojenské výcvikové misi Evropské unie SBOP ve Středoafričské republice (EUTM RCA) – [6951/16](#)

Datum: 12. 4. 2016

Typ dokumentu: rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Na základě dřívějšího rozhodnutí Rady o nutnosti stabilizovat Středoafričskou republiku¹⁰² a s přihlédnutím k požadavku prezidenta Středoafričské republiky z března letošního roku Rady zřizuje vojenskou výcvikovou misi v zemi. Mise by měla sloužit k operativnímu výcviku středoafričských vojenských jednotek. Mise bude v zemi sloužit vedle poradní mise EUMAM RCA. Činnost bude navazovat na dřívější vojenskou bojovou misi EUFOR CAR, která byla zřízena v roce 2014 a přestala působit v roce 2015. Náplní mise bude strategické poradenství ministerstvu obrany, vojenskému štábu a ozbrojeným silám země, vzdělávání důstojníků a poddůstojníků ozbrojených sil a výcvik ozbrojených sil. Mandát mise by měl skončit 24 měsíců po dosažení plné operační kapacity.

Rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání se Středoafričskou republikou o Dohodě o postavení vojenské výcvikové mise evropské unie ve Středoafričské republice – [7294/16](#)

Datum: 12. 4. 2016

Typ dokumentu: rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: V souvislosti s rozhodnutím o vyslání mise SBOP EUTM RCA byla vysoká představitelka pověřena, aby se Středoafričskou republikou vyjednala postavení vojenské výcvikové mise EU v zemi.

Pakt pro migraci – příspěvek ke strategii EU týkající se vnější činnosti v oblasti migrace – [8010/16](#)

Datum: 18. 4. 2016

Typ dokumentu: podkladový materiál pro jednání Rady LIMITE

Obsah dokumentu: V návaznosti na dohodu EU-Turecko se navrhuje zahájit spolupráci velkého rozsahu i s ostatními partnerskými státy. Vnější činnost EU by tak měla přizpůsobit své kapacity, nástroje a oblasti působení i na oblast migrace. Regionálně by se činnost ESVC měla soustředit na africké země původu i tranzitní země (je proto důležitá identifikace klíčových partnerských zemí, s kým by EU měla spolupracovat). EU s nimi může spolupracovat na rozvojových programech, přístupu afrických zemí na kapitálové trhy prostřednictvím EU-afrických dluhopisů a spolupracovat v oblasti bezpečnosti (mise SBOP) a boje proti organizovanému zločinu (převaděčství a pašeráctví lidí). Dále by se EU měla zaměřit na legální migraci a návratovou politiku. EU by mohla od partnerských států vyžadovat účinnou kontrolu a správu hranic a spolupráci při zpět přebírání neúspěšných žadatelů o azyl v členských státech EU. Zvláště důležitá je potom spolupráce s Libyí.

Nařízení Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 329/2007 o omezujících opatřeních vůči Korejské lidově demokratické republice – [6942/16](#)

Datum: 28. 4. 2016

---

¹⁰² V poslední době viz Přehled SZBP březen 2016,

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Typ dokumentu: nařízení Rady LIMITE

Obsah dokumentu: V souvislosti s nedávnými testy raketové technologie ze strany Korejské lidově demokratické republiky (KDR) a rozhodnutím Rady o přijetí omezujících opatření se navrhuje úprava nařízení Rady. Navrhuje se zákaz prodeje, dodávek, převádění a vyvážení zboží a technologií právnickým a fyzickým osobám a subjektům v KDR. Na seznam zboží a technologií jsou zařazeny ty položky dvojího užití, které by mohly sloužit k programům vývoje jaderných zbraní a raketové techniky. Dále se zakazuje prodej vojenského materiálu, který by mohl sloužit ke zvýšení operační schopnosti ozbrojených sil KDR. Zakazuje se rovněž nákup nerostných surovin z KDR a obchod s nimi.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz